

Muzikinė mitologija „Iš vandens ir akmenų“ atgijo Zalcburge

Lina Grigaitienė

Gegužės 11-ąją Zalcburgo Helbruno (Hellbrunn) parke pristatytas neeilinis austrų - lietuvių menininkų kultūrinis projektas „Iš vandens ir akmenų“ bei lietuvių kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus kūriniai: solo smuikui „Andata e ritorno“, oratorija „Iš Jotvingių akmenų“ ir pasaka-opera „Kaulinis senis ant geležinio kalno“ (Sigitos Gedos libretas).

B.Kutavičiaus muzikai būdingas teatrališkumas, rituališkumas, archaiškumas, kylantis iš senų liaudies muzikos formų bei minimalistinis komponavimo stilius. Kompozitorius yra lietuviškosios minimalizmo mokyklos pagrindėjas. Partitūrose nurodomi režisūriniai elementai įtraukia klausytojus į muzikinį vyksmą ir leidžia pasijusti kūrybinės visumos dalimi.

Tai, kad veiksmo vieta pasirinktas nepaprasto grožio parkas, turintis natūralias „scenas“ pasirodymams, itin sustiprina meninio poveikio ir išpūdzio galias! Rūmų parke atliktas „Andata e ritorno“ („Ten ir atgal“) smuikui ir vaikų chorui. Tai tarsi kvietimas persikelti laiku atgal, įvadas į panteistinius „nuotykius“.

Po pirmosios dalies visi - muzikantai ir žiūrovai - keliauja parko takais, lipa siauru keliuku į kalną, kur neįtikėtino grožio, uolų ir žalumos apsupty, paukščiams pritariant ir lašnojant vandeniui nuo drėgnų akmenų, atliekama oratorija „iš Jotvingių akmenų“. Akmuo ir vanduo - du gamtos elementai, statiškas ir takus - simbolizuoja tai, kas vienija mus su protėviais (tradicijas, dvasią, kraujo ryšį), ir tai, kas nenumaldomai bėga - laiką. Gamtos scenoje, tarp uolų, balso, akmenukų, molinių puodų, kanklių ir archainių instrumentų garsų apsupty emocinis muzikos

įtaigumas pasiekia apogėjų...

Finale dirigentė Mirga Gražinytė-Tyla kviečia žiūrovus į bendrą ratą, įjungia į muzikuojančiųjų erdvę, o pasibaigus finalinei sutartinei mosteli vaikų chorui ir šie klegėdami su Mirga priešakyje išbėga iš scenos praskirdami žiūrovus ir intriguodami sekti iš paskos!

Trečioji projekto dalis vyko sode, fontano teritorijoje, kur taip pat buvo įrengta įspūdinga scena. Opera-pasaka „Kaulo senis ant geležinio kalno“ – ilga žaisminga istorija, prasidėjusi žvirblio ir pelės ginču dėl grūdo. Supykęs ant teisėjavusio ginčui sakalo, žvirblis perrėžė jam gūžį. Taip prasidėjo ilga išbandymų ir kliūčių virtinė, pasibaigusi, kaip ir dera pasakai, gėrio pergale.

Visi atlikėjai, išskyrus Kaulo senį – Raimundą Juzuitį, – Austrijos muzikantai. Pastatymas pilnas intriguojančių siurprizų: dirigentę (Mirga Gražinytė-Tyla) kuriam laikui „išveja“ Kaulo senis ir šiai reikia jėga atsikovoti pozicijas. Herojai slepiasi ir bėgioja tarp žiūrovų, imituojami paukščių, žvėrių garsai, šokama ir pasakojama.

Atskirai norisi pažymėti Mirgos Gražinytės-Tylos dirigavimą, užburiantį laisvumu ir charizma. Nepamirštamasis ir Zalcburgo teatro vaikų choras, vadovaujamas Wolfgango Götzo, ne tik nuostabiai dainavęs, bet ir galybę teksto išmokęs gražiai lietuviškai.

Pirmosios šio kūrinio dalies moto: „štai kas būna, kai negerai išsprendžiamas ginčas dėl menko grūdo“ tik patvirtina faktą, kad dviejų šalių menininkai dirbo sklandžiai ir susiklausę. Dirigentė Mirga Gražinytė-Tyla vadinama geriausia Lietuvos kultūros ambasadore. Projekto rengėjai, tarp kurių ir lietuvių menininkės – Birutė Mar (režisūra) bei kostiumų dailininkė Indrė Pačėsaitė – nusipelnė audringų plojimų ir didžiausio susižavėjimo. Sumanymo mastai ir įvykdyto projekto apimtys užima kvapą... Turime, ką parodyti pasauliui, tačiau lietuviška mitologija, simbolika, skambėjimas, kalba, menas ir muzika reikalingi mums patiems.

Po pirmosios dalies visi – muzikantai ir žiūrovai – keliauja parko takais, lipa siauru keliuku į kalną...

...kur neįtikėtino grožio, uolų ir žalumos apsupty, paukščiams pritariant ir lašnojant nuo drėgnų akmenų atliekama oratorija „iš Jotvingių akmens“

Austrijos lietuviai, apsilankę premjeroje gegužės 11 d. su pastatymo režisiere Birute Mar

Trečioji projekto dalis - opera-pasaka „Kaulo senis ant geležinio kalno“ vyko sode, fontano teritorijoje

„Kaulo senis ant geležinio kalno“ pastatymas pilnas intriguojančių siurprizų – herojai slepiasi ir bėgioja tarp žiūrovų...

...net dirigentę Mirgą Gražinytę-Tylą kuriam laikui „išveja“ Kaulo senis ir šiai reikia jėga atsikovoti pozicijas

Nuotraukos Linos Grigaitienės ir Birutės Mar

Austrijos Lietuvių Bendruomenės informacija